

Den 7 januar 1936. Barndomsminder fra Tjele.

Barneminder fra Tjele

Den kække danske Børnebog, Peter Most'’ udkom før Jul i femte Oplag. Forfatteren, W a l t e r C h r i s t m a s, skrev i Begyndelsen af 1920'erne sine Erindringer, der udkom paa Aschehougs Forlag. Vi tillader os at optrykke et lille Afsnit om nogle Oplevelser paa Tjele i Walter Christmas' Drengenaar.

Ferierne, det var de lysende Glædesperioder, især Sommerferierne. Som Regel sendtes min Bror og jeg til Jylland.

Paa Tjele boede min Onkel, Christian Lüttichau — den senere Finansminister —, og der har vi tilbragt nogle af de herligste Tider i hele mit Liv. Mine første Erindringer fra det gamle, skønne Herresæde stammer allerede fra et Sommerbesøg, hvor hele Familien var med. Jeg var dengang knap fem Aar gammel. To Minder staar lyslevende for mig, to Begivenheder, at hvilke den ene indbragte mig stor Berømmelse for Mod og Aandsnærværelse, mens den anden virkede i absolut modsat Retning.

Vi legede Hyphest i Borggaarden, min treaarige Søster Tulle og jeg; hun sad i en lille Vogn, og jeg var Hest. Pludselig lød en truende og mangestemmig Skræppen. Vore Fjender Gæssene kom vraltende ind fra Markerne gennem den store Ladeport i en lang, lang Række med den meget frygtede, ondsindede og arrige gamle Gase i Spidsen. Den styrede lige løs paa os med hele Geledet i Hælene. Situationen saa truende ud, Tulle hylede i vilden Sky, og der var ikke et eneste voksent Menneske, som kunde kaldes til Undsætning.

Krisen indtraf, da min Søster væltede ud af Vognen — formodentlig under et Flugtforsøg — og da Gasen aabnede Næbet og begyndte Angrebet med udspilede,

baskende Vinger. Saa forstod jeg, at øjeblikket var inde til at optræde som Forsvarer for den lille Søster. Jeg røg lige ind paa Gasen og greb den om Halsen med begge Hænder.

Min Onkel paastod, at han aldrig havde set noget saa lattervækkende som den Kamp — han korn nemlig paa dette Tidspunkt ridende over Gaardspladsen. Fjerene røg om de kæmpende, Vingerne baskede og alle Gæssene skreg, som om Mikkell var efter dem. Jeg slæbtes hen over Brolægningen at min Modstander, som bare søgte at slippe væk.

Min Sejr var stor, og jeg betragtedes allerede som Helt i Lommeformat. Men blot to Dage senere skete der noget, som ganske strøg Helteglansen at mig.

Jeg var listet ned i Tjeles Køkken, sikkert i den Hensigt at lette Laaget paa en at Kagekasserne eller Syltetøjskrukkerne. Det var et Rum at mægtige Dimensioner med et stort gammeldags Komfur midt for Langvæggen. Der var helt tomt for Mennesker, og Skumringen fyldte Rummets Kroge med Mørke og Uhygge. Med ét hørtes en underlig dumpt rumlende Lyd; den syntes at komme fra det sorte Svælg over Komfuret. Med Ængstelse listede jeg derhen; Lyden blev stærkere og stærkere, og endelig fik jeg øje paa et Par sorte Menneskeben, der langsomt sænkede sig. Og pludselig sprang en kulsort Djævel med raslende Rabalder ned mellem Pander og Gryder og derfra lige hen paa Gulvet foran mig. Jeg skreg i Rædsel, hvinede saa Husholdersken korn styrtende ind. Dér fandt hun mig ganske hysterisk at Angst— og en grinende Skorstensfejer.

Jeg mindes dejlige Feriedage paa Tjele. især da John og jeg blev ældre. Der var to Nordbagger, som var min Fætter Helmuths Ejendom, og som vi skiftevis galopperede omkring paa over Heder og Enge; der var Jagtture med Skytten i Skovene, Fisketure i Tjele Langsø, hvorfra der hjembragtes baade Gedder og Aborrer. Men vi oplevede ogsaa Sommerferier paa Viskum — en Herregaard under Stamhuset, og som var forpagtet at en anden Onkel, Helmuth Lüttichau. Der var ikke saa imponerende storslaaet paa Viskum, ligesom mere Frihed og mindre Stilfuldhed. Onkel Helmuth havde tidligere været Løjtnant i Hestgarden, en bred og stærk Mand med et stort Overskæg; en vældig Rytter og Jæger. Han ejede den godmodigste Latter og slap den løs, saa snart den mindste Lejlighed tilbød sig, hvilket i høj Grad opmuntrede os Drengene til at sige morsomme

Ting. Vi havde den mest iibundne Frihed. Flaveri var vor med alle de dejlige Ribs- og Stikkelsbærbuske; vi kørte ud med Mælkevognen og hjalp til, naar Høet skulde bjerges fra Engdragene. Men de bedste Øjeblikke oprandt dog, naar Onkel Helmuth tog Bøssen fra Krogen, hængte Jagttasken over Skulderen og fløjtede ad de to sort og hvidbrogede Pointere, Luks og Knalde. Saa gik det ned til de brede Enge langs den bugtende Aa, mens Hundene krydsede Terrænet af. Der kunde være smækfuldt at Bekkasiner, baade Dobbelte og ogsaa „Tredækkere” — de herlige Fugle er vist nu helt udryddede, I Modsætning til de dobbelte, der slaar et hastigt Zigzag sving, naar de staar op, var Tredækkernes Flugt efter en lige Linie. Og saa fede var Fuglene ofte, at de revnede over Brystet i Faldet. Noget af det allermorsomste og mest spændende var alligevel at ligge ved Aabredde henad Solnedgang, godt dækket bag en Høstak, og lure paa Andetrækket. Helt musestille laa vi fem: Onkel, vi Dreng, Luks og Knalde. Ikke en Vind rørte sig; af og til slog en Fisk i den blanke, sindigt glidende Aa. Vi spejdede og lyttede mod Øst, hvorfra Mørket spredte sig over Landskabet; der laa nemlig den store Mose, hvor Ænderne holdt til. Paa en Gang lød fjerne Rap — Rap Rap; nærmere og nærmere kom Lyden, og saa kunde Vildændernes sorte Silhuetter endelig øjnes, strygende forbi os godt til vejrs. Onkel Helmuth lettede sig paa Knæ, Bøssen tit Kinden, og saa knaldede Skuddene. Et Plask i Aaen — ofte to — og ud sprang Hundene mellem Siv og Rør og apporerede de fede Graaænder.

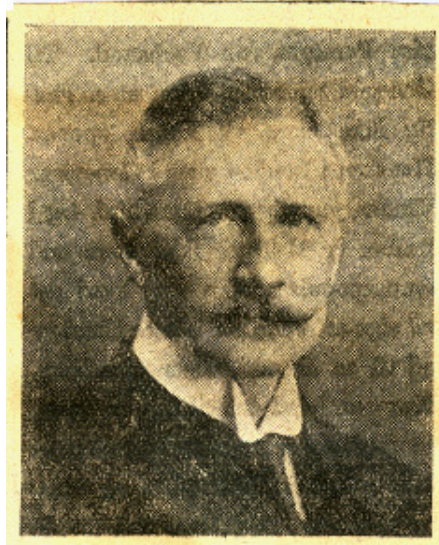
Paa Viskum mødte jeg første Gang Gustav Esmann.

Det var ved Sommerferiens vigtigste Begivenhed, den aarlige Andejagt i Mosen, hvortil min Onkel indbød Venner fra Omegnen. Blandt dem var ogsaa Kaptajn Esmann, der havde Garnison i Viborg; og han tog sine to Sønner Sigvard og Gustav med.

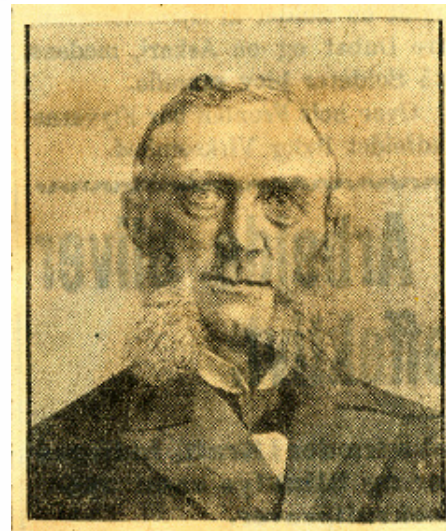
De Jagter i Mosen hørte tit min Barndoms mest spændende Oplevelser. Vi blev staget gennem Siv og over mørke Vandflader i Pramme, Jægerne stod i hver Ende at Baadene med Bøsserne klar, Hundene pjaskede eller svømmede og drev Ænderne paa Vingerne. Der faldt Skud til alle Sider, og tit kom et hundehoved til Syne nær Prammens Side med

en And i Flaben; der lød Raab fra Bredderne og fra Baadene — „Hallo, Hallo!” »Pas paa, nu kommer den!” „Den dykkede — der lige for Stævnen — —“. Det var en Fest!

Jeg mindes Sigvard som en pæn og stilfærdig Fyr, omtrent af min Brors Type. Men Gustav! — Han tog Luveii fra alt, hvad jeg før havde oplevet i Retning at uartige Dreng. Jeg troede, han gjorde sig særlige Anstrengelser for at sætte en Rekord, fordi han var sammen med to Københavnerne — Jyllands Provinsdreng skulde ikke stikke op for saadan et Par fra Hovedstaden. Gustav stak sandelig ikke op!

Kammerherre H. H. Lüttichau.

Kammerherre Chr. D. Lüttichau.